

QUE ELS APRENENTATGES DE TOTS ELS ESPAIS I TEMPS EDUCATIUS ESTIGUIN CONNECTATS

QUIN REPTE TENIM?

Afavorir l'èxit educatiu donant una resposta integral que promogui la igualtat d'oportunitats i l'equitat a través dels diferents actors del territori, situant infants i joves al centre, amb un itinerari personalitzat

ON?

Al barri de La Mina de Sant Adrià del Besòs on el projecte educatiu de barri pebMINA vol fer incidència en l'èxit educatiu de les persones des d'una visió sistèmica, inclusiva, transversal i al llarg de la vida, fent-les protagonistes del seu creixement, posant a la seva disposició els recursos i serveis del territori.

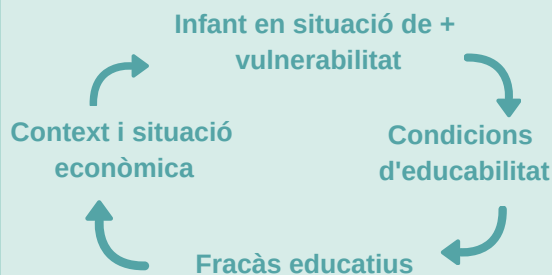
AMB QUI?

Amb infants i joves en situació de més vulnerabilitat que necessiten acompanyament educatiu intensiu

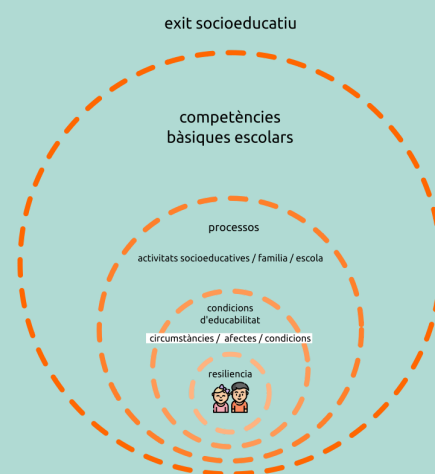

PER QUÈ?

La desigualtat d'oportunitats fa que els infants en situació de més vulnerabilitat no tinguin garantides les condicions d'educabilitat necessàries per assolir les competències bàsiques, mantenint el cercle entre el fracàs educatiu i l'exclusió social

QUÈ FAREM?

Es crearà un itinerari d'aprenentatge personalitzat on a través d'un pla de treball s'abordaran les necessitats de les diferents àrees (resiliència, condicions d'educabilitat, processos d'E/A i competències bàsiques escolars) que afecten a l'èxit educatiu i la igualtat d'oportunitats.

Un tàndem format per un referent escolar i un referent social, conjuntament amb l'infant o jove, consensuaran objectius i accions als que es donarà resposta des dels diferents agents, espais i temps educatius. El pla de treball serà avaluat pels referents i autoavaluat per l'infant i jove i serà revisat trimestralment.

Les accions que es personalitzaran seran: diaris vivencials d'aprenentatge, tutories compartides amb la família, mentoratge entre iguals amb un grup de joves del barri, dinàmiques vivencials, acompanyaments i una línia d'història educativa.

QUINES OPORTUNITATS EDUCATIVES GENERA?

- Augmenta l'**empoderament** i les **expectatives positives** cap a l'aprenentatge.
- Millora la **qualitat** dels processos d'E/A, l'accés a activitats socioeducatives i les condicions d'educabilitat.
- Facilita l'**acompanyament de les famílies** en l'educació dels seus fills i files
- Genera **referents positius** a la comunitat

QUI HI PARTICIPARÀ?

La diversitat d'entitats, serveis i administracions que participen al pebMINA, format per un total de **26 agents educatius**

QUINS SON ELS ELEMENTS CLAU?

1. **Protagonisme de l'infant o jove** en la construcció del seu itinerari partint de les seves necessitats i potencialitats.
2. **Lideratge pedagògic compartit** passant d'un model de coordinació a un model de col·laboració.
3. Innovació en un model que uneix **competències socials i escolars** implicant tots els agents del territori.
4. Augmentant l'impacte **optimitzant els recursos de la diversitat d'entitats, serveis i administracions** que formen el pebMINA.

Itineraris 360º

Així hem anomenat el somni que estem construint. En plural i amb la capacitat de donar una volta sencera, de quedar-nos en un traç, de fer una tangent entre dos punts, de dibuixar un arc, de jugar amb les simetries i amb els volums i així tantes formes, tantes rutes, com infants i joves hi ha en el barri, per, d'aquesta manera **afavorir l'èxit socioeducatiu** donant una resposta integral que promogui la igualtat d'oportunitats i l'equitat a través dels diferents actors del territori, **situant als infants i joves al centre**, amb un itinerari personalitzat i autoavaluat. Ens decidim per aquest repte ja que ens trobem en un entorn complex on els infants i joves de més vulnerabilitat no tenen garantides les condicions d'educabilitat i els processos d'aprenentatge necessaris per assolir un èxit educatiu òptim que els permeti créixer de forma plena.

El context comunitari i de xarxa que tenim al barri de la Mina, ens permet marcar aquest repte. Al **pebMINA** (Projecte Educatiu de Barri de la Mina), som al voltant de 40 agents, els quals ens conjurem per fer que l'educació sigui una eina transformadora que generi oportunitats per a tots els infants i joves. El pebMINA neix ja fa més de quinze anys i ha tingut sempre una vocació d'educació total, d'educació a tothora, d'educació completa, així, el primer lema d'aquesta xarxa educativa és "**Tots eduquem**" el qual connecta amb la idea de l'Educació 360, és a dir, en la necessària **aliança i col·laboració** de tots els agents del territori per afavorir oportunitats educatives centrades en les necessitats dels infants i joves.

En tots aquests anys hem anat canviant llenguatges, matisos, lideratges, hem passat crisis i també hem aprofitat oportunitats, com ara la Crida 360. De seguida que ens en van arribar notícies, tot els agents de la xarxa ens vam activar, perquè la música ens agradava, era oportuna pel moment que estem vivint com a Projecte Educatiu de Barri. Ens va semblar del tot encertat i necessari conèixer, escoltar i viure altres experiències que ens permetessin créixer. **La idea de presentar-nos a la crida va ser compartida per tots els agents** en el Plenari que es va celebrar i es va crear un equip impulsor amb agents de diferents disciplines de l'educació, per a preparar la nostra candidatura. I ens escollíu! I ho celebrem! I ho agraïm! Vam decidir que a les jornades hi hauria d'haver representades tres instàncies que considerem centrals per pensar en 360 al nostre territori: entitats, centres educatius i administració local. En aquell moment no és possible, els finals de cursos organitzen les prioritats. Les que vam poder participar, però, ho vam fer amb entusiasme i compromís i vam estar amatents, atentes a tot allò que escoltàvem, sentit el ressò de cada petita experiència que allà era exposada, preguntant-nos constantment: i si ho transferim en el barri, com seria? Seria possible? Estem en aquest moment? Té sentit en el nostre model de construcció comunitària? Què estem fent de similar?

De nou, el diàleg formal i simbòlic va esdevenir la pedra angular per a la construcció de la proposta i, quan la comencem a esbossar, considerem que ha d'incloure els següents paràmetres: **temps, espais, agents, itineraris i competències**. Aquests són els ingredients que considerem necessaris per a elaborar la proposta.

I la proposta comença a caminar situant l'aprenentatge de les competències com el camp on articular una idea concreta, una proposta de gamificació. Se'ns acut que complementi els aprenentatges competencials que ocorren en l'escola amb els que passen fora de l'escola. I mentre segueix el debat col·laboratiu se'ns obren nous interrogants sobre l'abast de la proposta, sobre l'oportunitat del moment, sobre sí sobre allò que hem d'aconseguir millorar han de ser els aprenentatges com alguna cosa instrumental o bé si podem aspirar a imaginar una **proposta global i d'innovació** que transcendeixi els aprenentatges i col·loqui l'experiència de l'infant com a quelcom genuí i únic que ha de poder ser acompanyat des de molts agents des que neix fins que es fa gran.

I sorgeix el diàleg de nou, diàleg entre nosaltres i els textos savis, revisant les experiències. Entre les paraules i els somnis, anem perfilant la proposta més definitiva, la que **ens permet col·locar a l'infant al centre de les**

intervencions, d'aquesta manera podrà aprofitar les diferents oportunitats que sorgiran a partir del treball col·laboratiu de la xarxa, millorarà la qualitat dels processos d'aprenentatge, generarà habilitats d'apoderament i expectatives positives cap a l'èxit socioeducatiu, millorarà l'accés a activitats socioeducatives i complementàries, facilitarà l'acompanyament educatiu dels pares i de les mares envers els seus fills i filles i generarà referents positius que millorin les expectatives cap a l'aprenentatge i èxit educatiu de la comunitat.

Finalment, l'esbós va prenent forma i el soroll es va transformant en música que ens fa vibrar a tots en un mateix ritme i així neixen els **Itineraris 360, uns itineraris d'aprenentatge personalitzat on a través d'un pla de treball compartit, s'abordan les necessitats de les diferents àrees que afecten l'èxit educatiu i la igualtat d'oportunitats**. En l'àrea de **resiliència** s'apoderarà a l'infant o jove treballant habilitats per fer front a les adversitats de la vida, superar-les i transformar-les. En l'àrea de **les condicions d'educabilitat** es valoraran les circumstàncies personals, familiars i de l'entorn per tal de garantir les condicions materials, afectives i culturals. En l'àrea de **processos d'E/A** es proposaran accions que personalitzin l'aprenentatge en tots els temps i espais per a que aquests responguin a les motivacions de l'infant o jove i fomentin les seves potencialitats. Avançarem en la millora de la **qualitat de l'aprenentatge** perquè és un factor clau per a l'èxit educatiu i ens basarem en els set principis que han d'orientar la creació d'entorns d'aprenentatge (+OCDE, 2012). Finalment, en l'àrea de **les competències escolars**, es valoraran i reforçaran, des dels diferents agents socioeducatius, l'escola i la família oferint acompanyament en el procés d'aprenentatge i maduració personal, acadèmica, social i humana, tot proporcionant les eines necessàries per a desenvolupar la seva autonomia, responsabilitat i respecte, tant a si mateixos com als altres.

Per a desenvolupar la proposta, un tàndem format per un **referent escolar i un referent social**, conjuntament amb l'infant o jove, consensuaran objectius i accions als quals es donarà resposta des de la implicació i compromís de la diversitat d'agents que participen en el pebMINA, en els diferents espais i temps educatius. Els infants o joves participaran en el programa a proposta de qualsevol agent socioeducatiu que detecti la necessitat d'intervenir de forma globalitzada per assolir l'èxit educatiu. La proposta serà valorada per les comissions pròpies de les escoles (COAD - *d'Orientació i Atenció a la Diversitat*, CAD, *d'Atenció a la Diversitat* o Comissió Social) i el referent de l'entitat socioeducativa, si s'escau. Una vegada consensuades les necessitats i la contextualització es dissenyarà de forma col·laborativa **el pla de treball**, que serà avaluat pels referents i autoavaluat per l'infant i jove i serà revisat trimestralment.

Les accions que es desenvoluparan dins el pla de treball seran:

- **Diaris vivencials d'aprenentatge:** en el qual l'infant o jove podrà anotar els aprenentatges que va adquirint els diferents temps i espais.
- **Tutories compartides amb la família:** on els referents social i escolar es trobaran amb la família per fer-la partícip del procés d'aprenentatge del seu fill o filla.
- **Mentoratge entre iguals:** es crearan sinèrgies amb un grup de joves barri de La Mina que actualment formen part d'un projecte d'apoderament i estan al seu últim any, per a que col·laborin en l'acompanyament i mentoratge dels joves del programa Itineraris 360.
- **Dinàmiques vivencials:** en els diferents espais de tutoria per a reforçar de forma més intensiva aquelles competències on l'infant o jove tingui més dificultats.
- **Acompanyaments:** en el cas que sigui necessari el referent escolar o social quan hi hagi derivacions.
- **Línia d'història educativa:** que reflecteixi les competències treballades al llarg de la vida de l'infant o jove i els agents que hi han intervingut.
- **Autoavaluació:** els infants i joves tindran un paper protagonista en el seu pla de treball, valorant el seu procés d'aprenentatge a través de qüestionaris i tutories compartides amb els referents i proposant accions que responguin a les seves motivacions i inquietuds. Serà necessari que el pla de treball guii el procés, però que sigui prou flexible perquè s'adapti als canvis de la seva situació personal.

Amb l'objectiu de seguir i avaluar l'aplicació del Projecte Itineraris 360º, s'ha previst indicadors que mesurin el grau d'aplicació, la qualitat de l'execució i el grau d'impacte:

1. Nivell d'aplicació:

- Existència del programari de registre (s'ha dissenyat i executat el programa? Com ha anat el procés?). Es valorarà a través d'un DAFO que permeti trobar noves estratègies de millora.
- % d'infants registrats (s'ha arribat al percentatge mínim d'infants o joves als que es pretenia arribar?). Es registrarà a través d'un aplicatiu compartit.

2. Qualitat d'aplicació:

- % d'agents implicats amb un nivell de satisfacció superior a 7 (s'ha arribat al percentatge mínim de satisfacció al que es pretenia arribar?). Es valorarà a través d'enquestes de satisfacció que valorin el funcionament i les accions del pla de treball.
- % de famílies i infants i joves implicats amb un nivell de satisfacció superior a 7 (s'ha arribat al percentatge mínim de satisfacció al que es pretenia arribar?). Es valorarà a través d'enquestes de satisfacció que valorin el funcionament i les accions del pla de treball.

3. Grau d'utilitat de l'activitat:

- % de necessitats satisfetes (s'han assolit les millores educatives que es pretenien assolir?). Es valorarà a través d'un aplicatiu compartit que mesuri l'impacte del programa en el canvi cap a l'èxit educatiu.

Tot aquest procés de construcció conjunta ha valgut la pena. Hem après del què passa fora, de les experiències més enllà del nostre barri, de les aportacions del mentor, dels textos llegits i compartits, però també hem après de nosaltres mateixos tornant a col·locar paraules clau del nostre dia a dia en la proposta; i així hem reanomenat conceptes, hem discutit gramàtiques, hem precisat paraules, en definitiva, hem fet també que la nostra experiència i reflexió emergeixi en un altre format. Cal treballar confiant, sabent que de la unió de sabers, de capacitats i de voluntats poden néixer coses màgiques: construir un projecte innovador, de manera col·laborativa, per a la igualtat d'oportunitats. Cal treballar en clau d'iguals, reconeixent a l'altre i que ens cal trencar la mirada parcel·laria del "meu temps", "el meu espai", "el meu encàrrec", perquè l'èxit educatiu dels infants i joves del barri és una responsabilitat que ha de ser compartida.

*Dumont, H. & Istance, D. i Benavides, F. (2012): *La naturalesa de l'aprenentatge. Utilitzar la recerca per inspirar la pràctica. Guia professional.* OECD